

NADNIEMIEŃSKI KURIER POŁSKI

Drzewkovej 13 tel. 166
Redakcja: tel. 12-115-6
Administracja: tel. 10-114-0
Pranumerata miesięczne zł. 4.
z odnośnikiem i przesyłką poczt. 4 zł. 50 gr.

Nr 43 Rok II
GRODNO
czwartek 12 lutego 1925 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz m/m za tekstem 20 gr. Drobnie za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Miesięczne p/g umowy. Dla ogłoszeń układ strony 8-mi szpaltowy. Każda nowa podwyżka taryfy, ogłoszona w nagłówku, obowiązuje wszystkie już przyjęte za mówienia bez uprzedniego zawiadomienia.

Kino | Zakończenie obrazu | Saturn Pająk Paryża Nowocześni korsarze w 10 | Wkrótce tragedia żydowska | Jskor

Walny Zjazd Osadników

Wrażenia. Piękna sala „Domu Podoficera” w Grodnie przepiękna. Tu i bwdzie spotykamy znajome twarze z różnych zakątków powiatu, a więc: Brzostowiczany, Indura, Jezioro, Wiercibelski i wielu innych. Nastroje zebranych wyciekają nerwowo. Jeszcze chwila, a oczekiwaniemu stanie się zadość — zjazd będzie otwarty. Tymczasem zaś Prezes Zarządu p. Bakowski prosi o kilka minut ciszy, ażeby tam, ma przybyć Dowódca Korpusu III, General Berbecki. Oczekamy więc cierpliwie i w ciszy. A jednak nie przybył. Dowiadujemy się tedy, że p. General Berbecki był zajęty służbowo, co w zupełności usprawiedliwia Go. Tymczasem jednak należy wyrazić żal z powodu nieobecności najwyższego rangą osadnika wojskowego na dorocznym zjeździe osadników. Spoglądamy jeszcze raz na zebranych. Coraz ich więcej przybywa, aż wreszcie zajęte zostały wszystkie miejsca siedzące, a w przejściach stoją w zwartej cizbie, ramie przy ramieniu, ci do zamienili miecze na lamieszki. To też barwnym było to sympatyczne zbiorowisko obywateli-rolników.

Murawianów mało; przeważnie już sportowa lub zwykłe codzienne garnitury, oprócz tych którzy przybyli odziani z odświętnie, urzęście: w żakietach i smokingach. Nic dziwnego, słowem w dalszym programie zjazdu — teatr i wieczór tańca z tańcami. Boć przecie i osadnicy ponoć tańczyć umieją i to zamieszają. Jak karnawał, to karnawał!

Zagajenie Zjazdu. W serdecznych słowach wypowiedzianych ze swadą oratorską, właściwą dobrą mową, p. Bakowski otwiera zjazd. W końcu przemówienia wnosi okrzyk na cześć Marszałka Józefa Piłsudskiego, okrzyk ten zamienił się w długotrwałą imponującą manifestację na cześć Włocławca osadnictwa. Następnie p. Bakowski proponuje na przewodniczącego zjazdu Prezydenta m. Grodna p. E. Stępniewskiego, oraz wnosi o wybranie na

honorowego przewodniczącego p. Geneta Berbeckiego, Wnioskę p. Bakowskiego zjazd przyjmuje przez akklamacje.

Przyjęcie Zjazdu. Dziękując za zaszczytny wybór, p. Prezydent Stępniewski przyrzeka wypełnić obowiązek bezstronnie, a przy tem wygłasza powitalne przemówienie, w imieniu m. Grodna. Na asesora zjazdu zaprasza: pp. p. Stępniewskiego, Aleksandra, kpt. Machnowskiego, Adama, a na sekretarzy pp. Ossowskiego, Władysława i p. Górniczego, Jana. Porządek dzienny przyjęto bez sprzeciwu.

Przemówienie powitalne wygłosił kpt. Malski, delegat Zarządu Głównego z Warszawy.

Sprawozdanie Zarządu referowali — ogólne p. Bakowski, prezes Zarządu, kasowo-budżetowe p. Jabłoński, skarbnik Zarządu. Obie referencje w rzeczowo ujętych referatach przedstawili roczny dorobek prac Związku, usprawiedliwili niemożliwość uzrodzenia koniecznej współpracy z Komisją Rewizyjną, po sprawozdaniu której zastrzegali sobie głos.

Komisja Rewizyjna, w której imieniu zabrał głos Jej Przewodniczący p. Antoniewicz, nie mogąc ze względów technicznych zbierać się często, nie była w stanie w ostatnich dniach przed Zjazdem przygotować materiału na walne zgromadzenie, przypisując to do pewnego stopnia Zarządowi, który „nie miał czasu” na współpracę z Komisją Rewizyjną.

Dyskusja. Po oświadczeniach Komisji Rewizyjnej i pp. Bakowskiego i Jabłońskiego, wywiązała się gorąca dyskusja ex-re wynikiem kontroli Zarządu z Komisją Rewizyjną. W dyskusji zabrał głos pp. Nie wódniczyński, Debiński, Rotkowski, Oreczykowski i wielu innych.

Kto wie, czy gdyby nie takt Przewodniczącego p. Prezydenta Stępniewskiego oraz w jakikolwiek bystrą i wysocę dyplomatyczną orientacją Delegata Zarządu Głównego kpt.

Malskiego, — wytworzona z obu stron — wina (Zarządu i Komisji Rewizyjnej) — sytuacja nie zamieniłaby jednolitego zjazdu na dwa obozy. Walne zebranie stanęło jednak na wysokości swego zadania i przyjęło następujący wniosek kpt. Malskiego. Zjazd przyjmuje do wiadomości sprawozdanie ogólne z działalności Zarządu, a przyjęcie sprawozdania kasowo-gospodarczego nastąpi dopiero po otrzymaniu sprawozdania nowoobranej Komisji Rewizyjnej, na najbliższym zjeździe delegatów.

Wyjaśnienia Prezesa Urzędu Ziemińskiego, p. Łączyńskiego w aktualnych zagadnieniach osadnictwa, natury prawno-fORMALNEJ i gospodarczej, spotkały się z gorącym podziękowaniem, ze strony walnego zjazdu osadników.

Ten bezpośredni i żywy udział Prezesa Urzędu Ziemińskiego z osadnikami należy podkreślić jako przykład dla wielu innych urzędników, na zjazd nie przybyłych.

Wybory Zarządu. Na wniosek kpt. Malskiego wybrano Komisję — Matkę, w skład której weszło przyjął zjazd, oraz preżbiśi kół.

W ten sposób uproszczono proce-

durę wyborów, a ponieważ jednolitej listy Komisja — Matka ustalić nie zdołała, przeto odbyło się tajne głosowanie kartkami.

Wyniki wyborów podaliśmy we wczorajszym numerze „Kurjera Nadniemieńskiego”.

Wybrana Komisja Skrutacyjna obliczyła głosy, a tymczasem urzędnicy Zjazdu udali się do Teatru Miejskiego na „Młody Jas”. H. R. Na przedstawieniu obecnym był p. General Berbecki z małżonką Sztuka na osadnikach, szczególnie tych, którzy mieszkają w dalekich od Grodna osadach i nie mogą często bywać w teatrze, — wywołała dodatnie wrażenie. Teatr był tym razem naprawdę wypełniony po brzegi.

Znaczyć musimy, że Zjazd został zamknięty o p. 5-j pp. przemówieniem p. Stępniewskiego, któremu Zjazd oklaskami dziękował za przewodnictwo.

W jutrzejszym numerze podamy kilka słów, poświęconych wieczornicy w „Royalu”, a napisanych przez Melancholikę.

Veritas.

Baczność! Dokąd pójść??

Codziennie od 6-ej p. p. do 11-ej wiecz.

KONCERT

w wykonaniu artystycznego duetu

skrzypiec i pianina

W CUKIERNI

St. MALESZY

Ceny z wyjątkiem.

Na rendez-vous „do MALESZY”

Pączki i torty. Czekoladki i bombonierki.

Teatr Miejski | STANČZYK GRODZIENSKI | EVIVA GRODNO | Dziś premjera

KRONIKA

Teatr Miejski

„Stanczyk” grodzieński ma ustaloną opinię, to też dzisiejsza prężna wzbudziła ogólne zainteresowanie, ze względu na dobór artystów, a zwłaszcza nowych numerów. Ujrzymy więc miłą operetkę „Stawiec”, w wykonaniu pp. Warden, Czernańskiego, Rembosza i Zięciakiewicza, następnie zabawny skocz jednoaktowy „Pacjent z Sokółki”, oraz „Clou”, wieczoru „Harakiri” Czernańskiego z wystawą i dekoracją p. Kojenki. Oprócz tego program dopełnią popisy solowe. Szczegóły w programach.

A więc — kto się chce bawić i śmiać w tych ciężkich czasach — niech śpieszy na „Stanczyka”!

Zjazd Komisarzy Ziemskich w Grodnie

Z inicjatywy Prezesa Nowogrodzkiego Urzędu Ziemskiego p. Łączynskiego, odbędzie się w dn. 11, 12, 13, 14 i 15 lutego r. b. sprawozdawczy Zjazd Komisarzy Ziemskich, podległych N. U. Z.

A więc przypędą do Grodna przedstawiciele powiatów: Baranowickiego, Łudzkiego, Nowogrodzkiego, Nieświeżskiego, Stołpeckiego, Stonimskiego, Wołożyńskiego, czyli, że — razem z Grodzieńskim — reprezentowanych będzie na Zjeździe 9 powiatów.

Ze spraw przeznaczonych na porządek dzienny obrad zwracają uwagę: wyniki osadnictwa wojskowego w r. 1924, wyniki reformy rolnej w r. 1924, plan parcelacji w r. 1925 i in.

Walne Zebranie

Czł. Ofic. Stow. Spółz. Bud. Włas. Działów w Grodnie.

Dnia 13 lutego o godz. 18, w sali konferencyjnej D. O. K. III w Grodnie, odbędzie się zwyczajne Walne Zebranie członków Oficerskiego Stowarzyszenia Stowarzyszenia Spółdzielczego Budowy Własnych Działów w Grodnie z następującym porządkiem dziennym:

1. Zagajenie i wybór Przewodniczącego.
2. Odczytanie protokołu z ostatniego walnego zebrania.
3. Sprawozdanie Zarządu.
4. Odczytanie sprawozdania z rewizji przeprowadzonej przez rewidenta Związku Rewizyjnego.
5. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej i zatwierdzenie bilansu.
6. Wniosek wniosek.

W myśl artykułu 25 statutu uchwały zebrania będą prawomocne bez względu na ilość obecnych.

Wykład D-ra Inż. Wilkoszewskiego

We czwartek dn. 5 lutego w auli Gimnazjum Żeńsk. im. E. Platerów odbył się wykład Dr. Inż. Wilkoszewskiego dyrektora tegoż gimnazjum „o Odkryciu radu przez Marię Skłodowską—Curie na tle wynalazków u schyłku XIX stulecia”. Wykład ten bardzo zajmujący ze względu na treść i ujęcie rzeczy można zaliczyć do najlepszych, jakie słuchali kiedykolwiek publiczność Grodzieńska. Bo chociaż ujęty z punktu widzenia czysto naukowego i oparty na ścisłym rozumowaniu, został podany w tak prostej a dostępnej formie, że żadna kwestja w nim poruszana nie mogła pozostać niejasną albo niezrozumiałą dla osób

choć trochę przygotowanych, lub też interesujących się zagadnieniami z dziedziny fizyki.

Na wstępie omówił prelegent bardzo szczegółowo i wyczerpująco szereg wynalazków z końca wieku XIX, jak odkrycie promieni katodowych przez Kruksa i promieni X przez Roentgena, oraz wykonalność i związek tych wynalazków z wielkim odkryciem Marii Skłodowskiej—Curie. Do odkrycia radu, jak dowiedzieliśmy się, przyczyniło się badanie przez Skłodowską soli uranowych, posiadających własności promieniotwórczości i oddawna już umiarkowanych przez największych uczonych i profesorów, zausjantów też Dr. Inż. Wilkoszewski słuchaczy z całym przebiegiem badań naszej sławnej rodaczki, uwzględniając najważniejsze momenty z jej życia, a szczególnie te, które miały jakikolwiek wpływ na warunki i wynik jej pracy. Wykazawszy znaczenie odkrycia Radu w fizyce i chemii, a także w naukach filozoficznych, zwrócił uwagę na ogromnie ważny praktyczny zastosowanie Radu, szczególnie w medycynie, jak na przykład leczenie za pomocą jego promieni raka i innych złośliwych dla organizmu ludzkiego nowotworów. Wreszcie zaznaczył, iż ten wynalazek dla nas Polaków przez znaczenia naukowego, ma jeszcze jedną ogromną wartość, bo tak ważny przeciwstawia promieniotwórczy został wykryty przez naszą Rodaczkę, która w ten sposób pokazała całemu światu, że w narodzie Polskim żyje myślni twórcza. I dlatego też prelegent urządając cykl tych wykładów, prócz zausjantów i szerszego ogółu z wykładami najnowszymi i hipotezami miał na celu zebranie pewnego funduszu na honorat Daru Narodowego dla Marii Skłodowskiej—Curie, a przez to stworzenie możliwości studium w dziedzinie społeczeństwa choć w naszej części przychylnie się do założenia Instytutu radowego w Warszawie.

Drugi wykład o pierwiastkach promieniotwórczych i ich własnościach odbędzie się we środę dn. 11 lutego o godz. 6 p.p. w gimnazjum Gimnazjum Demitrijska 10.

Następnie zaś „Promieniotwórczość a istota materji”, oraz „Budowa atomu i ewolucja świata materjalnego” będą w dn. 13 i 18 lutego o g. 6—7 p.p. w tym samym gmachu.

Nowe książki

TORPEDA №8, miesięcznik aktualności i sensacji. Lutowy numer tego popularnego już miesięcznika, pod redakcją Znanego literata K. Kychłowski, przedstawia się niezwykle interesująco, prócz emocjonującej powieści Galsworthy'ego „Tajemnica cygańskiej budy” zawiera potężną, pełną dramatycznego napięcia nowelę Conan Doyle'a „Dramat jednej nocy” i tragiczną historję „Perly Barcelony”, pióra Gabrieli Keval. Amatorowie pogodnej lektury znajdą w TORPEDZIE humoreskę W. Jacoba „Gulony, strzyżony...” pełną istic amerykańskiego humoru; oraz wspomnianą humoreskę R. Kiplinga „Zerasta Robaka”. Dział szachowy wyposażony w cenne nagrody i dział szaradowy dopełniają wartości. Redakcja: Lwów, Zimorowicza Nr. 5.

Ogłaszajcie się w „Kurjerze Nadnemeńskim”

Ogłoszenie

W związku z uchwałą Walnego Zebrania Spółników „Ogniska” Kasaerri Ska przyb. Sakeloych w Grodnie, dotyczącego się powiększenia kapitału obrotowego i rozszerzenia zawiadomieniami, niniejszym podajemy do wiadomości P. T. osobom zainteresowanym, że termin składania deklaracji nowych członków ubiega z dn. 15 lutego 1925 r.

1-3

Z a z z z

Zgubiono

paszport wojskowy służby oficerskiej wydana przez PKU. Grodno, na imię Edwarda Stępniewskiego, porucznika rezerwy

1-3

Rządca—administrator

posiadający lat 28, siła pierwszorzędna, poszukuje odpowiedniej posady od zaraz lub później. Zgłoszenie „Kurjer Nadn.” „Roinik”.

Zgubiono

portfel z 26 zł. z legitymacją tymczasową, wydaną przez Starostwo Grodzieńskie, protokolem magistrackim i metryką urodzenia wydaną przez rabina skidelskiego na imię Majryna Rawit

2-2

Zgubiono

kartę ewid. M. 270.013 na konia walacha 18 lat 138 cm.

2-3

Wskazywanie

frontowego z wydziałami

na GRDDNO

znana największa w państwie chem. pralnia, farbiarnia i pilownia.

Wielki zysk bez ryzyka i wkładu gotówki. Zgłoszenia pod „Prasa” do biura ogłoszeń. Północ. Grodno, 2. 2. 25

Rynek 8.

Czeladnik krawiecki

mebli na duże zakłady, odpowiedni do trybny satybniemi.

Pracownia Altego ul. Sapron 22

Bacność!

Wielki Bal Białego Krzyża

odbędzie się dnia 14 lutego w sobotę na Zamku

Wejście 3 złote.

Kto nie otrzymał dotąd zaproszenia może zwrócić się do kancelarii Zarz. P. B. K. Obóz Warowny, ul. Orzeszkowej 5 pok. 8 lub do p. A. Zaboklickiego ul. Rydza Smigłego 16 od 5—7 pp.

Wiesz, gdzie znajdziesz szczęście!!!

Dom handlowy „LECH”

Poczynając od dnia 15 stycznia 1925 r. dla reklamy swemu tysiąc pierwszemu klientowi da gratis

Kompletną dębową sypialnię

wartości zł. 950

Niechaj więc wszyscy śpieszą po zakupy manufaktury mebli do najsolidniejszej i najtańszej firmy

D. H. „Lech”

Szukasz szczęścia?.. Czyń zakupy u „Lecha”

Dnia 21 lutego r. b.

w salach restauracji „Royal”

Bal strzelecki

Jeden z biletów wejścia wygrywa biurko z przyborami do pisania i fotelem. Cena biletu 3 zł.

Bilety do nabycia w nast. izmach: „Pianówka”, „Jutrzenka”, „Ogostek” i „Lech” (dawnej „Kozłki”).

Dr. med. H. BRYZMAN

choroby skóry i wenerycz.

Leczenie lampą kwarcową

Przjmuje od 9—10 i od 4—7

Grodno, ul. Hołowersa 2. Tel. 202

Pracownia

Państwowej Szkoły Zawodowej

Żeńskiej w Grodnie przy ul.

Pilsudskiego № 28 przyjmuje

obstalniki robót z zakresu krawieczyny. Ceny przystępne.

dziny przyjęć od 11 do 12 p.